

НАВЧАННЯ З ВИКОРИСТАННЯМ ДИСТАНЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ»

Дрожчана О.У. старший викладач
Дудник В.В., доцент, к.т.н., доцент

Дистанційне навчання є сучасним надбанням запровадження інформаційних технологій в освітній процес у заклади освіти, що надають можливість суттєво покращити результати навчання. Комп'ютерні технології, Інтернет та засоби зв'язку, що для цього необхідні, дозволяють зробити навчання на основі використання комп'ютерної техніки набагато цікавішим.

Система дистанційного навчання передбачає використання інформаційних технологій при наданні освітніх послуг, можливість спілкування здобувачів вищої освіти з викладачем в режимі «online», віддалений доступ до навчальних матеріалів і розрахована, в основному, на свідомих здобувачів вищої освіти, які не потребують постійного контролю з боку викладача.

Під дистанційним навчанням розуміється індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається, в основному, за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій [1].

Згідно із законом України «Про вищу освіту» дистанційна освіта має офіційний статус самостійної форми навчання нарівні з очною, заочною та екстернатом [2].

Реалізація дистанційного навчання відбувається не тільки шляхом застосування дистанційної як окремої форми навчання, а й використанням технологій дистанційного навчання для підвищення ефективності класичних форм навчання у вищих навчальних закладах.

Використання дистанційного курсу поряд із традиційним викладанням дисципліни «Безпека життєдіяльності та основи охорони праці» дає можливість активізувати навчально-пізнавальну діяльність здобувача вищої освіти та покращити якість викладання дисципліни. Застосування тестових та навчальних програм, створення дидактичних матеріалів в електронному вигляді, використання мультимедійних матеріалів під час лекцій та практичних занять, а також дослідження впливу параметрів виробничого середовища на організм людини при виконанні трудових обов'язків за допомогою комп'ютерних моделей під час лабораторних занять з дисципліни є нагальною потребою, якщо ми прагнемо забезпечити належну якість навчального процесу, особливо зараз, в умовах пандемії.

Інформаційно-освітнє середовище вищого навчального закладу організоване на платформі Moodle, через розміщення в ній електронних навчальних курсів, що містять навчальні матеріали для самостійного вивчення й контрольно-оцінювальні матеріали для оцінки ефективності самостійної роботи здобувачів вищої освіти з курсом, а також засоби синхронної й асинхронної взаємодії з викладачем [4].

Функціональні можливості платформи Moodle великі, вона знаходить широке застосування серед закладів вищої освіти й дозволяє здійснювати контроль і оцінювання самостійної роботи здобувачів вищої освіти на всіх її етапах, починаючи з вивчення теоретичного матеріалу й закінчуючи підсумковим тестуванням, яке може бути підставою для допуску до подальшого заліку або іспиту. Основним компонентом такого середовища є електронний навчально-методичний комплекс (ЕНМК), за допомогою якого здобувачі вищої освіти мають реалізувати всі необхідні форми освітнього процесу, отримати знання, уміння й оцінювання цих знань. Сучасний навчальний курс забезпечує одночасно і якість освіти, і мотивування здобувачів вищої освіти до вивчення [3].

Розроблений дистанційний курс з дисципліни «Безпека життєдіяльності та основи охорони праці» є інтегрованим засобом створення навчального

середовища, яке поєднує умовні інформативно-довідковий, навчально-тренувальний і комунікативний блоки. При створенні дистанційного курсу з дисципліни орієнтувалися на актуальність інформаційних матеріалів, різноманітність їх подання, використання не лише текстового формату, але й мультимедійних елементів.

Під час вивчення дисципліни «Безпека життєдіяльності та основи охорони праці» використовуючи дистанційну форму навчання, мають місце такі переваги:

- ознайомлення здобувачів вищої освіти з навчальним контентом (конспектом лекцій) до початку заняття, що підвищує ефективність сприйняття нового матеріалу та скорочує час на його конспектування. Це також створює можливості для обговорення зі здобувачами вищої освіти складного матеріалу, практичного застосування нововведень у законодавчій та нормативній базі в життєвому середовищі людини та різних сферах людської діяльності тощо;

- підготовка до лабораторних та практичних робіт у будь-який вільний у здобувача вищої освіти час. Окрім того, електронна версія методичних матеріалів систематично оновлюється та містить найновіші дані, що не притаманне класичним методичним матеріалам;

- урахування індивідуальних особливостей здобувачів вищої освіти під час опанування курсу, адже, традиційно організований навчальний процес ігнорує цю реальність і вимагає, щоб всі здобувачі вищої освіти, які навчаються за денною формою навчання у вищому навчальному закладі, вивчили матеріал з однаковою швидкістю за відведену кількість годин, що, відповідно, не сприяє якості набутих знань;

- з'являється шанс пройти «тренувальний» поточний та підсумковий контроль. Створені за допомогою дистанційної технології тести дозволяють здобувачам вищої освіти після вивчення кожної теми об'єктивно оцінювати рівень своїх знань. Після оцінювання знань студент набуває можливості ознайомитися з допущеними помилками та рекомендаціями щодо покращення отриманого результату;

- створюються можливості для ефективної організації самостійної роботи здобувача вищої освіти та систематичного її контролю без активного втручання викладача та значних витрат часу;

- підвищення взаємозв'язку теоретичного навчання з дисципліни «Безпека життєдіяльності та основи охорони праці» з майбутньою фаховою діяльністю здобувача вищої освіти, за рахунок застосування навчальних фільмів, що дозволяє наочно ознайомитися з технологічними процесами на підприємстві, обставинами нещасного випадку на виробництві тощо;

- реалізація підприємницького підходу до навчання, завдяки тому, що здобувач вищої освіти у процесі розв'язання поставлених завдань використовує не тільки здобуті знання, а й набуває нові знання та практичний досвід [1].

Таким чином, освітня інноваційна діяльність має сприяти підвищенню конкурентоспроможності випускників вищої школи, досягненню більш ефективного розвитку суспільства. Модернізація системи вищої освіти пов'язується, насамперед, із введенням в освітнє середовище інноваційних технологій.

Використання елементів дистанційного навчання під час вивчення дисципліни «Безпека життєдіяльності та основи охорони праці» сприяє підвищенню зацікавленості здобувача вищої освіти в навчальному процесі, активізації його пізнавальної діяльності, розвитку творчих здібностей. Систематична робота з дистанційним курсом дисципліни та зворотного зв'язку з боку викладача, здобувач вищої освіти може ефективно коригувати процес вивчення дисципліни.

Список використаних джерел

1. Дембіцька С.В., Кобилянський О.В.. Застосування дистанційного навчання під час викладання охорони праці. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. Київ-Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2015. Вип 41. С. 287-291.

2. Закон України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014 / Відомості Верховної Ради (ВВР). 2014. № 37-38. Ст. 2004.

3. Про затвердження Положення про дистанційне навчання. Наказ МОН України № 466 від 25.04.2013. URL: Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13>.

4. Шахіна І. Ю. Інноваційні методи, технології та моніторинг якості електронного навчання: навч. посібн. Вінниця: ФОП Тарнашинський О.В., 2018. 556 с.